

STORTINGET

Innst. 38 L

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Prop. 107 L (2022–2023)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endringer i klimaloven (klimalålet for 2030)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Hovedinnholdet i proposisjonen

Klima- og miljødepartementet foreslår i proposisjonen å endre klimaloven slik at de lovfestede målene i loven er oppdatert og i tråd med Norges oppdaterte klimamål for 2030 under Parisavtalen. Norge meldte i november 2022 inn et oppdatert klimamål for 2030 under Parisavtalen. Klimaloven § 3 foreslås endret.

Norge og EU inngikk i 2019 en klimaavtale om å samarbeide om å oppfylle daværende klimamål for 2030, jf. Prop. 94 S (2018–2019). Klimaavtalen med EU og forholdet mellom Norges og EUs klimamål er nærmere omtalt i Prop. 182 L (2020–2021) Endringer i klimaloven (klimamål for 2030 og 2050) punkt 2.3. Norges nye mål under Parisavtalen og den nå foreslåtte endringen i klimaloven endrer ikke på forutsetningene for målet, og heller ikke tilnærmingen til hvordan skog- og arealbruk skal regnes inn. Det er ambisjonsnivået i det konkrete måltallet som økes fra «50 og opp mot 55 prosent» til «minst 55 prosent» utslipp.

1.2 Økonomiske og administrative konsekvenser

Kostnadene for Norge ved å nå et bestemt utslippsmål er usikre og avhengige av politikk- og teknologiut-

vikling globalt. Dersom flere land gjennomfører en ambisiøs klimapolitikk, vil utviklingen av effektive og rimelige teknologier gå raskere og kostnadene ved nasjonal klimapolitikk reduseres. Politikken globalt vil også påvirke hvilke varer og tjenester som etterspørres, og dermed være viktig for utviklingen i den norske økonomien.

Å nå klimamålet for 2030 vil ifølge proposisjonen innebære kostnader for samfunnet som helhet og de enkelte aktørene. Klimaloven legger ikke føringer for hvordan utslippene skal reduseres, valg av virkemidler eller fordeling av utslippskutt i ulike sektorer, eller hvordan opptaket skal kunne økes.

Gjennom klimaavtalen med EU fra 2019 forpliktet Norge seg til å samarbeide med EU om å redusere utslippene og øke opptaket tilsvarende klimamålet for 2030 som følger av avtalen – det vil si 40 pst. utslippsreduksjon i 2030 sammenlignet med 1990. Kostnader ved gjennomføring og håndtering av konkrete tiltak og virkemidler vil utredes og vurderes i tråd med utredningsinstruksen.

Dersom Norge deltar i EUs oppdaterte klimaregelveverk, er det usikkert hvor store samlede utslippsreduksjoner de sektorvise forpliktelsene vil gi.

Stortinget behandlet i april 2021 Meld. St. 13 (2020–2021) Klimaplan for 2021–2030. Punkt 10 i stortingsmeldingen beskriver de økonomiske og administrative konsekvensene av å nå klimamålet om å redusere utslipp med minst 50 og opp mot 55 pst.

Det vil innebære betydelige kostnader å nå klimamålet for 2030. Samtidig vil kostnadene for verden ved å ikke redusere utslippene globalt være svært store. Ifølge rapporten fra FNs klimapanel Arbeidsgruppe 3 om utslippsreduksjoner av april 2022 er en rådende oppfatning at kostnader som følge av utslippsreduksjoner i

tråd med Parisavtalens temperaturmål, vil være lavere enn kostnadene ved ikke å gjennomføre reduksjonene (IPCC, 2022: Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change. Contribution of Working Group III to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change, «Summary for Policymakers», s. 37. punkt C.12, som angir:

«The global economic benefit of limiting warming to 2°C is reported to exceed the cost of mitigation in most of the assessed literature. (medium confidence)».

Usikkerhet om teknologiutvikling og effekten av ulike virkemidler både på utslipp og kostnader er stor. Den store usikkerheten tilsier at konsekvensene og innrettingen av politikken evalueres og oppdateres underveis.

Forslaget om å endre klimamålet for 2030 antas ikke å ha administrative konsekvenser.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Mani Hussaini, May Britt Lagesen, Linda Monsen Merkesdal, lederen Marianne Sivertsen Næss og Shakeel Rehman, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bård Ludvig Thorheim, Ove Trellevik og Mathilde Tybring-Gjedde, fra Senterpartiet, Aleksander Øren Heen, Gro-Anita Mykjåland og Hans Inge Myrvold, fra Fremskrittspartiet, Terje Halleland og Marius Arion Nilsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Haltbrekken, fra Rødt, Sofie Marhaug, fra Venstre, Ola Elvestuen, fra Miljøpartiet De Grønne, Une Bastholm, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til at klimaloven ble vedtatt i Stortinget i 2017 og trådte i kraft 1. januar 2018. Klimalovens formål er å fremme gjennomføringen av Norges klimamål som ledd i omstillingen til et lavutslippssamfunn i Norge i 2050. Klimaloven lovfester Norges klimamål for 2030 og 2050 under Parisavtalen i henholdsvis § 3 og 4.

Komiteen viser til at Norge meldte inn et forsterket klimamål til FN i november 2022. Det nye klimamålet ble oppjustert fra 50–55 pst. til 55 pst. utslippskutt innen 2030 sammenlignet med 1990. Klima- og miljødepartementet foreslår i Prop. 107 L (2022–2023) å endre klimaloven slik at det lovfestede målet for 2030 er oppdatert og i tråd med Norges innmeldte mål til Parisavtalen.

Komiteen viser til at Klima- og miljødepartementet sendte høringsnotat med forslag til endringer i klimalovens klimamål for 2030 på høring den

18. januar 2023 med seks ukers høringsfrist. Det ble mottatt 33 hørings svar. Komiteen besluttet at det skulle holdes en åpen høring av Prop. 107 L (2022–2023). Denne høringen ble holdt den 13. juni 23, med innlegg fra 16 aktører.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti vil understreke at klimaendringene har alvorlige og irreversible konsekvenser for mennesker, natur og arter, og at det derfor kreves kraftfulle tiltak for å kutte klimautslipp de neste årene, både i Norge og i resten av verden. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg la frem, og fikk vedtatt, klimaloven i 2017 for å fremme gjennomføring av Norges klimamål. I februar 2020 meldte Norge inn et forsterket klimamål for 2030 under Parisavtalen. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg, utgått av Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti, i 2021 la frem Norges første forpliktende klimaplan som viste hvordan klimamålet skulle nås.

Disse medlemmer mener det er påfallende at regjeringen melder inn nye klimamål til FN uten å legge frem en troverdig klimaplan for hvordan målene skal nås. Disse medlemmer viser til at Klimastatus og -plan forutsetter en rekke tiltak i ikke-kvotepliktig sektor som regjeringen foreløpig verken har utredet, tatt stilling til, fått vedtatt eller finansiert. I SSBs rapport 3. november 2023 fremgikk det at Norge er bakpå med å innfri klimaforpliktelsene, og at utslippene kun ble redusert med 0,8 pst. i 2022.

Disse medlemmer understreker at mangelen på kraft og nett er et stort hinder for å nå klimamålene. Miljødirektoratet har utredet 85 klimatiltak som gjør det mulig å nå Norges klimamål, og beregner at tiltakene vil øke etterspørselen etter kraft opp mot 34 TWh i 2030 sammenliknet med 2021. Disse medlemmer viser til at det i 2021, 2022 og foreløpig i 2023 er gitt konsesjon til i underkant av 0,3 TWh, ifølge tall fra NVE. Til sammenligning viser disse medlemmer til at det under regjeringen Solbergs periode fra 2013 til 2021 ble gitt konsesjon til i overkant av 16 TWh ny kraftproduksjon.

Disse medlemmer viser videre til at regjeringen har utsatt halvparten av havvindutbyggingen på Sørlige Nordsjø II, og at den delen som etter planen skal utvikles fra 2024 først vil produsere strøm etter 2030. Disse medlemmer merker seg at også NVE i sin langsiktige kraftmarkedsanalyse presentert 19. oktober 2023 har lagt til grunn at de første havvinnanleggene først kommer i drift etter 2030. Videre ble søknadsfristen for Utsira Nord nylig utsatt på ubestemt tid. Disse medlemmer viser også til at regjeringen både i forslaget til statsbudsjett for 2023 og i Prop. 2 LS (2023–2023) skriver at det forventes lite ny vindkraft på land frem mot 2030. Samtidig anslår Statnett i sine markedsanalyser at vi har

kraftunderskudd allerede i 2027–2028, og flere nettselskap melder at de mangler kapasitet til å koble på nytt forbruk. Det er derfor mange bedrifter som står i kø for å få tildelt nettkapasitet. Mangelen på kraft og nett hindrer industri og næringsliv i å gjøre nødvendig klimaomstilling i driften sin og ta i bruk ny klimateknologi.

Disse medlemmer viser til at rammevilkårene for utbygging av fornybar energi har blitt dårligere de siste årene. Disse medlemmer mener usikkerheten omkring innføringen av grunnrenteskatt for vindkraft på land har medført en politisk risiko for investeringer i Norge. Disse medlemmer mener den uheldige innretningen på høyprisbidraget har forsinket helt nødvendige oppgraderinger av vannkraften. Disse medlemmer merker seg også at regjeringen så langt ikke har innført et hurtigspor for nettutvikling, slik Stortinget har vedtatt. Disse medlemmer mener at dette samlet sett har gjort det vanskeligere for Norge å oppfylle sine klimamål.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til EU-kommisjonens arbeid med å etablere et nytt klimamål for 2040. European Scientific Advisory Board on Climate Change (ESABCC) anbefaler EU-kommisjonen å sette et mål om 90–95 pst. utslippskutt innen 2040, sammenlignet med 1990-nivå. EU må nå dette målet for at utslippene i unionen skal være i tråd med Parisavtalens mål om å begrense den globale oppvarmingen til 1,5 grader. De påpeker videre at dette er helt essensielt for å redusere klimarisiko og oppnå en bærekraftig fremtid.

Disse medlemmer påpeker at EUs klimalov har slått fast at det skal lages delmål og forpliktende lovgivning for hvordan disse nås for 2030 og 2040, og at arbeidet med klimamålet for 2040 er en del av oppfølgingen av denne.

Disse medlemmer viser til at et nytt klimamål for 2040 vil være utgangspunktet for all ny lovgivning, ikke bare på klima- og energiområdet. EU-kommisjonen har tydelig signalisert at et nytt mål for 2040 vil gi EU en troverdighet i det internasjonale klimaarbeidet. Disse medlemmer mener dette også er tilfellet for Norge.

Disse medlemmer påpeker at alle land skal melde inn oppdaterte utslippsmål til FN hvert femte år, i tråd med Parisavtalen. Norge var blant de første landene som forsterket målet innen Parisavtalens frist, da vi meldte inn nytt mål i 2020. Disse medlemmer mener det er naturlig at Norge legger seg på samme høye ambisjonsnivå som våre nærmeste partnere i vår innmelding av nytt klimamål til FN i 2025. EUs nye klimamål for 2040 vedtas neste år.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede og melde inn til FNs klimakonvensjon – Parisavtalen – et klimamål for Norge, basert på vitenskapelige råd på 90–95 pst. utslippskutt i samarbeid med EU innen 2040 sammenlignet med 1990-nivå.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at Norge følger opp Parisavtalen og at regjeringen legger til grunn Norges innmeldte mål til FN i utformingen av norsk klimapolitikk. Disse medlemmer støtter opp under 1,5-gradersmålet, noe som er i tråd med enigheten mellom partene fra klimatoppmøtet i Glasgow (COP26) om å arbeide for 1,5 grader.

Disse medlemmer viser til klimaloven § 4 som beskriver hva som menes med et lavutslippssamfunn, og at dette er basert på beste vitenskapelige grunnlag, utslippsutviklingen globalt og nasjonale omstendigheter, og oppfølging av enigheten fra COP 26-møtet. Å tilstrebe å begrense temperaturøkningen til 1,5 grader er allerede satt i sammenheng med klimamålet for 2050 og reflektert i klimaloven. Utover dette mener disse medlemmer det ikke er behov for ytterligere lovfesting.

2.1 Klimastatus og -plan, vedlegg til Prop. 1 S

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, viser til at Stortinget enstemmig vedtok følgende i juni 2023:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av våren 2024 legge frem for Stortinget en oppdatert Klimaplan med konkrete virkemidler som viser hvordan klimamålene i 2030 skal nås.» (vedtak 760).

Flertallet mener Regjeringas klimastatus og -plan, særskilt vedlegg til Prop. 1 S (2023–2024) som utgis i forbindelse med budsjettet, ikke er tilstrekkelig for å oppfylle intensjonen bak stortingsvedtaket. Flertallet mener derfor at regjeringen bør utarbeide en stortingsmelding om klimaplanen frem mot 2030, og legge meldingen frem for Stortinget i løpet av våren 2024. Flertallet understreker behovet for politisk diskusjon, åpenhet og demokratisk forankring i klima- og miljøpolitikken frem mot 2030. Flertallet mener dette er særlig viktig fordi regjeringen har valgt å endre Norges klimamål uten å fremme tiltak innen klima og energi som er tilstrekkelig for å nå målet. Flertallet understreker at dette også er nødven-

dig for å sikre tilstrekkelig forutsigbarhet for næringslivet og industrien, og fylker og kommuner som skal gjennom en stor omstilling.

På denne bakgrunn fremmer flertallet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i løpet av våren 2024 med en stortingsmelding som viser hvordan Norge skal kutte utslippene i perioden frem mot 2030 i tråd med Norges klimamål.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til Hurdalsplattformen hvor regjeringen skal

«Kutte norske utslipp med 55 prosent mot 2030 sammenlignet med 1990, som et delmål på veien mot netto nullutslipp i 2050. Utslippsmålet gjelder hele økonomien, inklusive kvotepliktig sektor.»

Disse medlemmer viser til at det i Grønn bok for 2023 presiseres at omstillingsmålet, klimaforpliktelsene under FN og avtalen med EU supplerer hverandre. Videre viser disse medlemmer til at omstillingsmålet er en frivillig ambisjon denne regjeringen har pålagt seg selv, på toppen av det formelle klimamålet for 2030 som er innmeldt til FN under Parisavtalen. Dette omstillingsmålet er innført for å strekke oss lenger i klimapolitikken og sørge for at norske virksomheter er konkurransedyktige også på veien mot lavutslippssamfunnet. De virksomheter som omstilles sist risikerer å tape markedsandeler. Dette er også bakgrunnen for denne nasjonale ambisjonen – det overordnede målet er å omstille norsk økonomi til et lavutslippssamfunn. Flere EU-land har tilsvarende egne nasjonale klimamål for utslippskutt og er samtidig del av et felles system for å oppnå internasjonale klimaforpliktelser, slik tilfellet også vil være for Norge.

Disse medlemmer viser til at arbeidet med å oppfylle Norges lovfestede mål om å bli et lavutslippssamfunn i 2050 er i gang. Virkemidlene vi har i dag bidrar til å redusere utslippene mot 2050, men dette er ikke tilstrekkelig. Derfor er det viktig å iverksette tiltak på tvers av alle sektorer som kan bidra til omstilling og utslippskutt, selv om klimaeffekten ikke er tallfestet. Disse medlemmer viser i denne sammenheng til at regjeringen siden forrige klimastatus og -plan bl.a. har skjerpet kravet for å ivareta klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser. Videre har regjeringen startet en spissing av det næringsrettete virkemiddelapparatet mot grønn omstilling, i tillegg til støtte til forskning, teknologiutvikling og innovasjon for å bidra til omstilling av industrien. I denne sammenheng viser disse medlemmer til intensjonsavtalen om klimapartnerskap som regjeringen har inngått med partene i arbeidslivet. Her går det fram at de bransjevise klimapartnerskapene skal inneholde målsettinger og ambisjoner som bran-

sjene selv har for utslippskutt av klimagasser. Målsettingene skal så langt som mulig tallfestes og tidfestes med tanke på måloppnåing.

Disse medlemmer viser til at den nødvendige sikkerhetsventilen med adgang til artikkel 6-kvoter i klimaloven ikke utgjør noen endring fra dagens klimalov fra 2020. Denne sikkerhetsventilen må være på plass inntil en oppgjørmekanisme med EU er på plass, for å sikre konsistent rapportering overfor FN. Uten en slik oppgjørmekanisme kan vi ikke vite om norsk deltakelse i EUs klimaregelverk vil føre til at Norge når 55 pst. utslippsreduksjon.

2.2 Parisavtalen som ramme

Komiteen viser til at klimaloven § 2 refererer til Parisavtalen og at loven skal gjelde for de utslipp og opptak av klimagasser som omfattes av Norges nasjonalt fastsatte bidrag under Parisavtalen 12. desember 2015. Komiteen viser til at Parisavtalen inneholder en gjensidig forpliktelse mellom statene til å holde den globale oppvarmingen til godt under 2 grader, og tilstrebe å begrense oppvarmingen til 1,5 grader.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til svaret fra statsråd Espen Barth Eide fra 16. oktober 2023, der statsråden skriver at:

«Partene til Parisavtalen er ikke folkerettslig forpliktet til å *nå* de nasjonalt bestemte bidragene, men er folkerettslig forpliktet til å *ha* et nasjonalt bestemt bidrag med sikte på å nå bidraget.»

Disse medlemmer viser til at Parisavtalen er et solid rammeverk for den globale klimainnsatsen, og at det er viktig for legitimiteten til klimapolitikken, og dermed oppslutningen om og gjennomføringen av klimatiltak blant befolkningen og i næringslivet, at Norge sender inn nasjonalt bestemte bidrag som vi har troverdige planer for å nå. Disse medlemmer understreker at evnen til å sette seg høye mål ikke nødvendigvis er korrelert med evnen til å fremme og gjennomføre effektive klimatiltak som kutter utslipp. Disse medlemmer mener regjeringens politikk er et eksempel på dette.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti merker seg at det er uklart om klimaloven legger til grunn 2-gradersmålet eller 1,5-gradersmålet, og viser til at dette kan ha innvirkning på Norges mål og virkemidler.

Disse medlemmer viser til skriftlige og muntlige høringsinnspill til regjeringens høringsnotat samt til Stortingets behandling av proposisjonen. Disse medlemmer merker seg at flere av høringsinstansene

mener at klimaloven bør henwise konkret til målet om å holde global oppvarming til under 1,5 grader. Dette gjelder innspill fra Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM), Amnesty International Norge, Redd Barna, Framtiden i våre hender og Naturvernforbundet.

Disse medlemmer viser til statsrådets svar til komiteen, der han bekrefter at det er 1,5-gradersmålet som ligger til grunn for klimaloven, og at han ikke ser behov for ytterligere presisering av dette i lovteksten. Statsråden begrunner dette med at klimaloven § 4 henviser til Parisavtalen artikkel 2 nr. 1 bokstav a. samt at forpliktelsen til 1,5-gradersmålet ble forsterket på klimatoppmøtet i Glasgow (COP26).

Disse medlemmer vil understreke at Parisavtalens artikkel 2 nr. 1 bokstav a. sier at partene skal jobbe for å holde global oppvarming til godt under 2 grader og jobbe for å begrense temperaturøkningen til 1,5 grader. Disse medlemmer vil påpeke at klimaloven slik den nå er formulert derfor henviser til både 2-gradersmålet og 1,5-gradersmålet.

Disse medlemmer viser videre til at siden Parisavtalen ble vedtatt i 2015 har det kommet ytterligere presiseringer blant medlemslandene om å begrense global oppvarming til 1,5 grader, blant annet på klimatoppmøtet i Glasgow (COP26). Siden 2015 har det også kommet nyere vitenskapelig grunnlag som understreker forskjellen på 2 og 1,5 grader og viktigheten av å begrense global oppvarming til 1,5 grader, blant annet beskrevet i FNs klimapanel sin spesialrapport om 1,5 grader (Special report: Global warming of 1.5, IPCC, 2018). Disse medlemmer mener det er behov for å tydeliggjøre at klimaloven legger 1,5-gradersmålet til grunn, og vil understreke viktigheten av at dette gjøres for å fremme best mulig klimapolitikk basert på beste vitenskapelige grunnlag.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen senest innen utgangen av 2023 komme tilbake med forslag til endringer i klimaloven § 4 som presiserer at det er 1,5-gradersmålet som legges til grunn for norsk klimapolitikk.»

2.3 Samarbeid med EU og bruk av internasjonale kvoter under artikkel 6 i Parisavtalen

Komiteen viser til at Norge inngikk en klimaavtale med EU i 2019 og at Norge som en del av denne avtalen tar del i EUs klimaregelverk fra 2021 til 2030. Klimaavtalen består av tre deler: kvotesystemet (ETS), innsatsfordelingsforordningen og regelverket for skog- og arealbrukssektoren (LULUCF).

Komiteen påpeker at både Norge og EU hadde forpliktet seg til å redusere utslippene med minst 40 pst.

før Norge inngikk klimaavtalen med EU i 2019, og at gjeldende avtale med EU derfor er på 40 pst. Både Norge og EU har siden forsterket sine klimamål. EU forsterket sitt klimamål i 2021 og oppdaterer nå sitt klimaregelverk i tråd med dette.

Komiteen viser til Prop. 107 L (2022–2023) som fastslår at regjeringen Støre fortsatt ønsker å gjennomføre klimamålet for 2030 i samarbeid med EU, og at Norge må vurdere om, og eventuelt på hvilke vilkår, det oppdaterte EU-regelverket skal gjøres gjeldende for Norge når det er endelig vedtatt i EU.

Komiteen viser til Prop. 107 L (2022–2023) der det åpnes for å dekke et eventuelt utslippsgap gjennom kjøp av kvoter fra land utenfor EU. Komiteen vil understreke at EU-kommisjonen har uttrykt at de ikke ønsker å ta i bruk denne mekanismen i artikkel 6.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til høringsinnspillene, og merker seg at NIM, Amnesty, Forum for Miljøteknologi, Forum for Utvikling og Miljø (ForUM), Framtiden i våre hender, Spire, Changemaker, WWF Verdens naturfond og Naturvernforbundet er bekymret for manglende utslippskutt på norsk territorium og bruk av internasjonale kvoter for å oppnå klimamålet. Flere av disse anbefaler at klimaloven endres slik at det lovfestes at utslippskutt i tråd med klimamålet skal gjøres på norsk territorium.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti merker seg at regjeringen har valgt å utvide muligheten til å benytte seg av kvotekjøp under Parisavtalens artikkel 6 for å oppfylle Norges klimamål i 2030, sammenliknet med tidligere innmeldte mål.

Disse medlemmer vil bemerke at det ved innmelding av det forsterkede målet for Norge i februar 2020 var usikkert hvor mye EU ville forsterke sitt mål med. Norge tok dermed forbehold om å ta i bruk Parisavtalens artikkel 6 for å oppfylle den delen av klimaforpliktelsene som oversteg det ev. nye klimamålet til EU. Disse medlemmer viser til at EU i etterkant har meldt inn 55 pst. utslippskutt innen 2030 sammenliknet med 1990, som tilsvarer omtrent Norges tidligere klimamål under Parisavtalen på 50–55 pst. kutt.

Disse medlemmer viser til at regjeringens forbehold om kvotekjøp i denne proposisjonen er av en helt annen karakter, som i realiteten innebærer at regjeringen ikke skjerper klimamålet under Parisavtalen.

Dette fremkommer blant annet av brevet fra statsråd Espen Barth Eide 16. oktober 2023, der forbeholdet om kvotekjøp presiseres:

«Forbeholdet er knyttet til en situasjon hvor Norge ikke når helt til 55% gjennom samarbeidet med EU, det vil si når vi – på basis av tall fra det norske utslippsregn-

skapet og hensyntatt eventuell flyt av klimakvoter mellom EU og Norge – ikke kan si at Norge har redusert utslippene med fullt 55 prosent fra 1990 til 2030. For den delen som mangler på måloppnåelse vil Norge da være avhengig av å skaffe ytterligere kvoter under Artikkel 6 for å dekke inn underskuddet og oppfylle vårt mål under Parisavtalen.

Alternativet til en slik anskaffelse av kvoter under Artikkel 6 vil være at Norge ikke klarer å oppfylle sitt klimamål under Parisavtalen.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti tar til orientering at statsråd Espen Barth Eide ikke mener det er meningsfylt å snakke om en øvre eller nedre grense for hvor stor andel av Norges utslipp det skal kompenseres for når Norge skal anskaffe kvoter under artikkel 6 i Parisavtalen. Disse medlemmer mener dette er en interessant snuoperasjon sett i sammenheng med regjeringspartienes tidligere retorikk om klimapolitikk og lanseringen av omstillingsmålet på 55 pst. i Hurdalsplattformen.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen i forslag til statsbudsjett for 2024 skriver under programområde 12.70 at de vil øke eksisterende fullmakter til kjøp av klimakvoter under Parisavtalens artikkel 6 fra 1,2 mrd. kroner til 8,2 mrd. kroner. Regjeringen skriver videre at de vil starte forhandlinger om nye kvotekjøpskontrakter dersom selgerlandene er klare i løpet av året. Dette begrunnes både med at kvotene er nødvendige for å nå Stortingets tidligere vedtatte mål om at Norge skal bli klimanøytralt fra og med 2030, og med å sikre at de kan tas i bruk dersom EU-samarbeidet ikke tar oss helt til 55 pst.

Disse medlemmer viser til at regjeringen i november 2022 meldte inn det nye klimamålet til FN, og at innmeldingen ikke krever samtykke fra Stortinget etter Grunnloven § 26. Disse medlemmer støtter at de politisk vedtatte klimamålene for 2030 og 2050 gjenpeiles i klimaloven.

Komiteens medlemmer fra Høyre vil derfor stemme for forslaget om et forsterket måltall i klimaloven. Disse medlemmer mener Norge frem mot 2030 må bestrebe seg på å kutte mest mulig utslipp i Norge og gjennom bruk av fleksibilitetsmekanismene i EU, slik regjeringen Solberg opprinnelig la opp til. I lys av regjeringen Støres manglende fremdrift i klima- og energipolitikken er det imidlertid ikke mulig å utelukke at det vil være behov for å benytte kvotekjøp under artikkel 6 i Parisavtalen for å innfri klimamålene i 2030, slik regjeringen har utvidet muligheten for i proposisjonen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøparti-

et De Grønne er også bekymret for at regjeringen nå åpner for bruk av artikkel 6 under Parisavtalen og muligheten for å dekke et eventuelt gap i utslippsregnskapet under samarbeidet med EU med å kjøpe kvoter utenfor EU. For å sikre forutsigbare rammer, en sterkere klimapolitikk og mer forpliktende klimamål som faktisk bidrar til at Norge omstiller seg til et lavutslippssamfunn slik klimalovens formål er utformet, mener disse medlemmer at Norge bør lovfeste et mål om utslippskutt på norsk territorium.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at man ikke tar i bruk markedssamarbeid under Parisavtalen artikkel 6 utenfor Europa for å nå Norges klimamål under Parisavtalen.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet merker seg at regjeringens forslag til lovendring ikke har en medfølgende, oppdatert plan for hvordan det skjerpede klimamålet på minst 55 pst. utslippskutt skal nås. Det gis heller ikke noe estimat for økning i kostnader. Disse medlemmer mener at det er krevende å forholde seg til en lovendring uten et mer nøyaktig anslag for hvilke tiltak og kostnader endringen vil medføre. Disse medlemmer merker seg også at regjeringen ønsker et fortsatt samarbeid med EU om å nå klimamålene, men noterer seg samtidig at hvorvidt og på hvilke vilkår Norge skal delta i EUs regelverk – som nå oppdateres med sikte på å nå det forsterkede klimamålet til EU – foreløpig er ukjent.

Disse medlemmer registrerer at det råder tvil om hvorvidt Norge i det hele tatt vil være i stand til å nå det forrige klimamålet på 50–55 pst. utslippskutt, og minner om at målet skal nås allerede i 2030 – om mindre enn sju år. Disse medlemmer viser til at målet på 55 pst. utslippskutt vil kunne medføre at gapet mellom de reelle utslippskuttene og ambisjonsnivået blir større. Regjeringen ønsker å dekke dette gapet gjennom fremtidige kvotekjøp, der prisen er uviss. Disse medlemmer mener at det eneste regjeringen oppnår med å melde inn et økt ambisjonsnivå er å øke behovet for kjøp av dyre kvoter. Disse medlemmer er for utslippsreduksjoner, men mener at dette lovforslaget er et uttrykk for dyr symbolpolitikk.

Disse medlemmer fremmer dermed følgende forslag:

«Prop. 107 L (2022–2023) avvises og sendes tilbake til regjeringen.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til klimaloven § 5 første ledd bokstav a og b, som oppstiller noen grunnleggende kvalitetskrav til utformingen av klimamål,

blant annet at de skal være bestemt på beste vitenskapelige grunnlag. Disse medlemmer understreker at denne bestemmelsen er i tråd med systemet i Parisavtalen, som innebærer at partene hvert femte år melder inn nasjonalt fastsatte bidrag, og viser i denne sammenheng til Prop. 107 L (2022–2023). Her er det lagt opp til å justere klimalovens måltall i lys av regjeringens beslutning om å oppjustere ambisjonsnivået og melde inn et nytt nasjonalt fastsatt bidrag under Parisavtalen. Bakgrunnen for at lovendringen fremmes, er at Norges internasjonale forpliktelse under Parisavtalen ikke korresponderer med klimamålet som er lovfestet i klimaloven. Disse medlemmer er enig med regjeringen i at det ikke er behov for å foreslå eller utrede andre endringer i klimaloven nå.

Disse medlemmer viser til at Norge har meldt inn til FN under Parisavtalen at Norge skal redusere klimagassutslipp med 55 pst. innen 2030 sammenlignet med 1990, og at regjeringen følger opp og sikrer fremgang med konkrete virkemidler som vil gi utslippskutt, gjennom Regjeringas Klimastatus og -plan (Grønn bok), som blir lagt fram årlig og sammenfatter regjeringens plan for å nå målet for 2030. I tillegg har disse medlemmer merket seg at regjeringen skal legge fram en stortingsmelding om klima for perioden etter 2030. Klimapolitikken blir utviklet og styrket over tid, og stortingsmeldingen vil bygge videre på klimapolitikken med et perspektiv mot 2035 og vil inneholde virkemidler som også støtter opp under målene for 2030 og for 2050, da Norge skal være et lavutslippssamfunn.

Disse medlemmer viser til at Norge i 2025 etter Parisavtalen skal melde inn et nytt nasjonalt bidrag for perioden etter 2030, og at regjeringen har presisert at det under innmeldingen til FN om oppdatert mål under Parisavtalen, vil regjeringen ved endringer av målet involvere Stortinget i fastsettelsen av det nye klimamålet. I denne forbindelse viser disse medlemmer til klima- og miljøministerens svarbrev til komiteen og at grunnen ikke er at innmeldingen krever Stortingets samtykke etter Grunnloven § 26, men at regjeringen mener det er viktig og riktig at Stortinget er involvert i diskusjonen om Norges klimamål under Parisavtalen og lovfestingen av Norges klimamål for 2030.

2.4 Utslipp og opptak fra skog- og arealbrukssektoren

Komiteen viser til at Norges overordnede klimamål gjelder for alle sektorer, men at opptak og utslipp fra skog- og arealbrukssektoren ikke er medregnet i referanseåret 1990. Ved Norges innmelding av det oppjusterte klimamålet under Parisavtalen ble det presisert at addisjonelle utslipp fra skog- og arealbrukssektoren skal regnes med i måloppnåelsen i 2030. Komiteen merker seg at Norge ikke har definert hva som skal kun-

ne regnes som addisjonelle opptak og utslipp, og hva dette skal regnes i forhold til, men at det gjenstår å avklare dette nærmere. Det er derfor inntil videre uklart hvordan dette vil påvirke Norges forpliktelse til utslippskutt i andre sektorer.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til høringsinnspillene og merker seg at Forum for Utvikling og Miljø, Framtiden i våre hender, Changemaker, Forum for Miljøteknologi, WWF og Naturvernforbundet anbefaler at naturlig opptak og utslipp av karbon fra skog- og arealbruk ikke regnes inn som del av måloppnåelsen av klimamålet, men at denne sektoren heller får et eget klimamål.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til Regjeringas klimastatus og -plan, særskilt vedlegg til Prop. 1 S (2023–2024), der de skriver:

«Framskrivningane til NIBIO indikerer at Noreg ligg an til å få eit årleg nettoutslepp – det vil seie eit gap til netto-null-forpliktinga – på om lag 6,7 mill. tonn CO₂-ekvivalentar frå skog og annan arealbruk i perioden 2021–2025, det vil seie til saman om lag 33,5 mill. tonn over femårsperioden.»

Videre skriver de :

«Dersom mål og budsjett for Noreg blir fastsette etter same metoden som for EU-landa, indikerer svært usikre berekningar for perioden 2026–2030 eit samla overskot på om lag 11 mill. tonn CO₂-ekvivalentar for Noreg.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne minner om at klimalovens hensikt er å fremme gjennomføringen av Norges bidrag under Parisavtalen om å forhindre farlige klimaendringer, og vil advare mot at ulike bokføringsmekanismer skal bli en hvilepute for ikke å kutte utslipp fra andre sektorer og ta vare på norsk natur. Skogen, jorda og havet binder enorme mengder karbon. Å ta vare på naturen bidrar både til klimatilpasning, å kutte utslipp og å binde karbon fra lufta, nå og i årevis framover.

Disse medlemmer mener at for å sikre at endringene i klimaloven er i tråd med formålsparagrafens første og andre ledd og Parisavtalens artikkel 4.3, er det avgjørende at det sikres at eventuelle endringer i bokføringen av «addisjonelle» utslipp fra skog- og arealbrukssektoren ikke nuller ut forhøyelsen av Norges klimamål fra 50–55 pst. til 55 pst.

2.5 Indirekte utslipp knyttet til forbruk

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til Norges forpliktelse under Parisavtalen og klimalovens formål om å fremme gjennomføring av Norges klimamål og at klimaloven åpner for at loven også kan gjelde for andre utslipp og opptak av klimagasser enn dem som er omfattet av første ledd.

Parisavtalen understreker at bærekraftige livsstiler, forbruksmønstre og produksjon spiller en viktig rolle i å adressere klimaendringene, og at rike og utviklede land må ta lederskap på dette feltet. FNs klimapanel viser i sin nyeste synteserapport (IPCC, AR6 Syntethis Report: Climate Change 2023) at det er et enormt potensial for utslippskutt ved å gjøre endringer i forbruket av varer og tjenester. Disse medlemmer mener at nordmenn, som har det nest høyeste forbruket i Europa, bør gå foran i å ta ansvar for sine utslipp, uavhengig av hvor i verden disse skjer, og mener dette er viktig for å innfri Norges forpliktelser under Parisavtalen.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Miljøpartiet De Grønnes representantforslag om å måle og redusere klimagassutslipp fra forbruk (Dokument 8:10 S (2023–2024)), der det blant annet tas til orde for å opprette et mål for forbruksbaserte utslipp og melde et slikt mål til FN så snart det er etablert. Dette medlem mener at et slikt forbruksbasert klimaregnskap og mål for å redusere utslipp fra forbruk bør knyttes til rapportering i henhold til klimaloven.

2.6 Norges bidrag til internasjonal klimafinansiering

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti vil understreke at klimaendringene rammer uforholdsmessig. I stor grad er det de som har bidratt minst til klimaendringene, som rammes hardest. Dette er også land som i stor grad ikke har kapasitet til å håndtere eller tilpasse seg konsekvensene av de klimaendringene som allerede rammer dem, eller som man ikke lenger kan unngå at vil komme. Utviklingsland har i stor grad vært opptatt av at verdens land skal anerkjenne denne skjevheten, og at de trenger finansiering for å dekke tap og skade som følge av klimaendringene.

Under FNs klimatoppmøte i København i 2009 forpliktet rike land seg til å bevilge 100 mrd. dollar årlig til klimafinansiering innen 2020. Under klimatoppmøtet i Paris i 2015 ble Det grønne klimafondet (GCF) operativt, og landene ble enige om at finansieringen måtte økes ytterligere. Parisavtalen anerkjenner både behovet for

klimafinansiering til klimatilpasning og utslippskutt. Det forhandles nå i FN om et nytt mål for klimafinansiering som skal landes i 2024, og som skal gjelde fra 2025.

Regjeringen har satt seg som mål at Norge skal double samlet årlig klimafinansiering fra 7 mrd. kroner i 2020 til 14 mrd. kroner senest i 2026. Norge kunngjorde under det afrikanske klimatoppmøtet i Nairobi høsten 2023 at Norges klimafinansiering i 2022 var på 15,5 mrd. kroner og dermed har nådd målet. Store deler av dette er privat kapital.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til at klimafinansieringen må mangedobles innen 2030. Beregninger fra Independent High-Level Expert Group on Climate Finance viser at fremvoksende økonomier og utviklingsland (unntatt Kina) trenger om lag USD 2 400 mrd. (2000–2800) per år til utslippsreduksjoner, klimatilpasning og tap og skade. Det anslås at utviklingslandene selv kan finansiere drøyt halvparten, mens om lag USD 1 000 mrd. må komme som finansiering fra rike land. Kirkens Nødhjelp har i rapporten «Norway's fair share» beregnet at Norge burde bidra med 65 mrd. kroner årlig til klimatilpasning og utslippskutt i fattige land.

Disse medlemmer mener at Norge som et rikt og stabilt land som har tjent store summer på eksport av fossil energi, har et moralsk ansvar for å bidra til å hjelpe andre land med å omstille seg til utslippsfri energi og tilpasse seg livet på en varmere klode. Dette er samtidig en investering i en mer stabil verden som også vil gagne Norge.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti mener at det i den forbindelse er sentralt å påpeke at bistandsbudsjettet under denne regjeringen har gått fra at tiltakene skal ha som sitt hovedformål å være fattigdomsreducerende, til at det i Hurdalsplattformen er slått fast at regjeringen «vil bruke én prosent av bruttonasjonalinntekten til internasjonal innsats for å oppnå FN-målene om sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft». Det er viktig at klimafinansiering for å oppnå utslippskutt økes betydelig, men om dette ikke kommer i tillegg til ODA-godkjent bistand på 1 pst. av BNI, går dette ut over den fattigdomsbekjempende bistanden. Disse medlemmer mener dette er svært uheldig. Etter en tid der antallet ekstremt fattige i verden har gått nedover, viser Norads ferske rapport «Er de fattigste etterlatt på stasjonen? Status og perspektiver på verdens fattigdom» fra 17. oktober 2023 at antall ekstremt fattige nå har økt litt siden 2019.

Derfor mener disse medlemmer at det trengs en plan for Norges klimafinansiering, og at det må sikres at penger til klimatilpasning, tap og skade og utslippskutt ikke går ut over andre bistandsmidler.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en stortingsmelding om en plan for Norges bidrag til internasjonal klimafinansiering. Planen skal svare på hvilket nivå norsk klimafinansiering skal ligge på framover, hvor stor andel som skal være offentlig eller privat, hvilke sektorer det skal satses på, og hvilke land Norge ønsker å samarbeide med. Det skal skilles mellom midler som i hovedsak er fattigdomsreducerende og har andre hovedformål, og midler til utslippskutt, tilpasning og tap og skade.»

2.7 En mer forpliktende klimalov

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne mener det trengs tydelige forbedringer av den norske klimaloven for at den skal oppfylle formålet sitt om å fremme gjennomføring av Norges klimamål og om å fremme åpenhet og offentlig debatt om status, retning og framdrift i dette arbeidet.

Disse medlemmer mener det hindrer klimalovens formål at man ikke forplikter seg til territoriale utslippskutt eller kutt i eksport av forbrenningsutslipp, og at det ikke er lovfestet en plikt til årlige, spesifiserte utslippskutt innenfor et nasjonalt karbonbudsjett utledet av Parisavtalens mål om å redusere global oppvarming til 1,5 grader. Disse medlemmer mener at både Stortingets og regjeringens beslutningsgrunnlag vil styrkes gjennom forpliktende karbonbudsjetter, sektorvise handlingsplaner og tydelige nasjonale målsettinger, og at den offentlige debatten om norsk klimapolitikk slik vil få et sterkere fundament.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag til endringer i klimaloven som forplikter til sektorvise, årlige klimamål og -budsjetter som bidrar til å oppnå klimalovens formål.»

Disse medlemmer peker videre på at den nåværende klimaloven mangler håndhevings- og sanksjonsmekanismer, og at det dermed i praksis er opp til enhver sittende regjering å fremme klimaløsninger og tiltak for å utløse utslippsreduksjoner. Til sammenlikning har flere europeiske land langt sterkere og mer forpliktende klimalover enn Norge, som pålegger konkrete og rettslig bindende forpliktelser til utslippskutt, og som er gjenstand for uavhengig kontroll.

Disse medlemmer mener det er et gjennomgående problem i norsk klimapolitikk at langsiktige og uforpliktende mål ikke nås. Et resultat er at Norge har kuttet territoriale utslipp med kun 4,7 pst. siden 1990 og dermed er langt unna å være i rute med å nå målet om 55

pst. kutt i 2030 sammenlignet med 1990, både som vår forpliktelse under Parisavtalen og «omstillingsmålet» som lovet av regjeringen Støre i Hurdalsplattformen.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag til et klimamål for utslippskutt på norsk territorium som bidrar til at Norge oppfyller sine forpliktelser under Parisavtalen om å begrense global oppvarming til 1,5 grader, senest i forbindelse med stortingsmeldingen om klima som er varslet å komme i 2024.»

Komiteens medlemmer fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser videre til at klimaloven slår fast at et av lovens formål er å «fremme åpenhet og offentlig debatt om status, retning og framdrift» på omstillingen av Norge til et lavutslippssamfunn. Klimaloven § 6 viser kun til at det skal gis en årlig redegjørelse for hvordan Norge kan nå sine klimamål. Dette gjennomføres nå ved at regjeringen årlig rapporterer om målene til Stortinget.

Disse medlemmer viser til at flere høringsinstanser, blant annet WWF Verdens naturfond, Framtiden i våre hender, Amnesty International og Norges institusjon for menneskerettigheter påpeker behovet for en uavhengig klimakommisjon for å sørge for uavhengig kontroll med etterlevelse av klimaloven.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede opprettelsen av en uavhengig, faglig fundert klimakommisjon med mandat til å vurdere måloppnåelse og foreslå nødvendige tiltak og virkemidler for å nå klimamålene under klimaloven og føre uavhengig kontroll med om målene etterleves.»

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen senest innen utgangen av 2023 komme tilbake med forslag til endringer i klimaloven § 4 som presiserer at det er 1,5-gradersmålet som legges til grunn for norsk klimapolitikk.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen sikre at man ikke tar i bruk markedssamarbeid under Parisavtalen artikkel 6 utenfor Europa for å nå Norges klimamål under Parisavtalen.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen legge fram en stortingsmelding om en plan for Norges bidrag til internasjonal klimafinansiering. Planen skal svare på hvilket nivå norsk klimafinansiering skal ligge på framover, hvor stor andel som skal være offentlig eller privat, hvilke sektorer det skal satses på, og hvilke land Norge ønsker å samarbeide med. Det skal skilles mellom midler som i hovedsak er fattigdomsreducerende og har andre hovedformål, og midler til utslippskutt, tilpasning og tap og skade.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag til endringer i klimaloven som forplikter til sektorvise, årlige klimamål og -budsjetter som bidrar til å oppnå klimalovens formål.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag til et klimamål for utslippskutt på norsk territorium som bidrar til at Norge oppfyller sine forpliktelser under Parisavtalen om å begrense global oppvarming til 1,5 grader, senest i forbindelse med stortingsmeldingen om klima som er varslet å komme i 2024.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen utrede og melde inn til FNs klimakonvensjon – Parisavtalen – et klimamål for Norge, basert på vitenskapelige råd om 90–95 pst. utslippskutt i samarbeid med EU innen 2040 sammenlignet med 1990-nivå.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 7

Prop. 107 L (2022–2023) avvises og sendes tilbake til regjeringen.

Forslag fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen utrede opprettelsen av en uavhengig, faglig fundert klimakommisjon med mandat til å vurdere måloppnåelse og foreslå nødvendige tiltak og virkemidler for å nå klimamålene under klimaloven og føre uavhengig kontroll med om målene etterleves.

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding A fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti.

Komiteens tilråding B fremmes av medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

vedtak til lov

om endringer i klimaloven (klimamålet for 2030)

I

I lov 16. juni 2017 nr. 60 om klimamål skal § 3 lyde:

§ 3 Klimamål for 2030

Målet skal være at klimagassutslippene i 2030 reduseres med *minst 55* prosent fra utslippsnivået i referanseåret 1990.

II

Loven trer i kraft straks.

B.

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i løpet av våren 2024 med en stortingsmelding som viser hvordan Norge skal kutte utslippene i perioden frem mot 2030 i tråd med Norges klimamål.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 7. november 2023

Marianne Sivertsen Næss

leder

Une Bastholm

ordfører

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Statsråden

Energi- og miljøkomiteen
Stortinget

Deres ref

Vår ref

Dato

23/5585-

16. oktober 2023

Svar på spørsmål til Prop. 107 L (2022-2023) - Endringer i klimaloven - klimamålet for 2030

Jeg viser til brev fra Energi- og miljøkomiteen med spørsmål til Prop. 107 L (2022-2023) Endringer i klimaloven (klimamålet for 2030). Svarene på spørsmålene følger under (etter gjengivelsen av det aktuelle spørsmålet.

Spørsmål nr. 1:

Regjeringen skriver i proposisjonen at det oppdaterte målet skal gjennomføres «i samarbeid med EU.» Samtidig er det uavklart om regjeringen vil slutte seg til de reviderte lovene fra EU innenfor klimadelen av «Klar for 55» og hvilke vilkår som vil gjelde for Efta-statenes deltakelse. 20. september var det et forhandlingsmøte i Brussel mellom EU og den norske regjeringen om innlemmelsen av «Fit for 55»-direktivene i EØS, men det er fortsatt uklart hva regjeringen mener om direktivene. Når vil regjeringen avklare Norges posisjon, og hvilken betydning mener regjeringen dette har i fastsettelsen av Norges klimamål under Parisavtalen?

Svar på spørsmål nr. 1:

Regjeringen ønsker å videreføre klimasamarbeidet med EU og arbeider ut fra at vi at vi også skal oppfylle det forsterkede målet under Parisavtalen i samarbeid med EU. Fremover vil Norge ha dialog med EU om på hvilke vilkår de ulike delene av klimaregelverket skal gjøres gjeldende for Norge. Innlemmelse av EU-regelverket i EØS-avtalen forutsetter Stortingets samtykke.

Sentralt i klimasamarbeidet med EU og «Klar for 55» er det forsterkede kvotesystemet, med høyere ambisjoner og større utslippskutt. EU vedtok endringene i kvotesystemet i mai 2023 med ikrafttredelse i EU 1. januar 2024, som gir svært kort tid til prosessene med innlemmelse i EØS-avtalen og gjennomføring i norsk rett ved nødvendige lov- og forskriftsendringer. Det ble i begynnelsen av oktober 2023 oppnådd uformell enighet mellom EFTA-statene og Kommisjonen om EFTA-statenes deltakelse i klimakvotereguleringen. Utkast til EØS-komiteebeslutninger om innlemmelse av klimakvotereguleringen er oversendt formelt til EU-siden for vurdering. Det tas sikte på at klimakvotereguleringen innlemmes i EØS-avtalen på EØS-komitémøtet 8. desember 2023.

Innlemmelse av klimakvotereguleringen i EØS-avtalen innen utgangen av året er nødvendig, men ikke tilstrekkelig for at Norge skal kunne delta i reguleringen fra oppstart. Det er også behov for å endre klimakvoteloven, blant annet for skaffe hjemmel til å innføre kvoteplikt for skipsfart. Regjeringen fremmet derfor 6. oktober 2023 Prop. 3 LS (2023-2024). Proposisjonen inneholder forslag til endringer i klimakvoteloven og ber om Stortingets samtykke til deltakelse i EØS-komiteebeslutningen som innlemmer endringene i klimakvotedirektivet i EØS-avtalen.

Regjeringen har forberedt proposisjonen svært raskt for at det skal være mulig for Stortinget å behandle den i løpet av høsten. Dersom Stortinget vedtar proposisjonen før nyttår, vil det være mulig med norsk deltakelse i kvoteplikt for maritim transport allerede fra start 1. januar 2024. Næringen ønsker mest mulig like vilkår som i EU og vil gjerne unngå en situasjon der det blir behov for kompliserende overgangsløsninger frem til det innføres kvoteplikt i Norge. Vedtak av proposisjonen i år vil også bidra til å sikre at norske aktører får delta i hydrogenauksjonene under Den europeiske hydrogenbanken og Innovasjonsfondet'.

«Klar for 55» er en omfattende regelverkspakke, og på grunn av EUs tidsfrister har arbeidet med kvotesystemet hastet mest. Vi fortsetter dialogen med EU om innsatsfordelingen og skog- og arealbruksreguleringen. Det er for tidlig å si noe om de nærmere tidsrammene for denne dialogen.

Klimasamarbeidet med EU handler om gjennomføringen av Norges klimamål for 2030 under Parisavtalen. Dersom det mot formodning skulle bli endringer i denne tilnærmingen må regjeringen og Stortinget vurdere alternativer til hvordan klimamålet for 2030 skal gjennomføres.

Spørsmål nr. 2:

«Flere høringsinstanser ønsker å lovfeste 1,5 graders målet i Klimaloven. Hva er statsrådets vurdering av et slikt forslag?»

Svar på spørsmål nr. 2:

Ved å ratifisere Parisavtalen, har partene, inklusive Norge, blitt enige om et felles temperaturmål. Temperaturmålet i Parisavtalen er å holde den globale oppvarmingen godt under to grader sammenlignet med førindustriell tid og at det skal tilstrebes å begrense temperaturøkningen til 1,5 grader. På klimatoppmøtet i Glasgow (COP26) ble partene til Parisavtalen enige om å arbeide for 1,5 grader, men dette endret ikke formelt Parisavtalens temperaturmål.

I utformingen av norsk klimapolitikk og mål legger vi til grunn 1,5 gradersmålet, og det er sentralt i vurderingen av all klimapolitikk. I utformingen av det norske klimamålet for 2030 ble det gjort vurderinger opp mot 1,5 gradersmålet, og det ble blant annet invitert til innspill fra sivilsamfunn, barn og unge og forskere for å få innspill. I innmeldingen til Parisavtalen beskriver vi hvorfor vi mener målet er i tråd med 1,5 graders målet.

Klimalovens § 4 beskriver hva som menes med et lavutslippssamfunn, og at dette, basert på beste vitenskapelige grunnlag, utslippsutviklingen globalt og nasjonale omstendigheter, er et samfunn hvor klimagassutslippene er redusert til et nivå som svarer på utfordringen med å holde økningen i den globale gjennomsnittstemperaturen godt under 2 grader celsius sammenliknet med førindustrielt nivå, og tilstrebe å begrense temperaturøkningen til 1,5 grader celsius over førindustrielt nivå som beskrevet i Parisavtalen artikkel 2 nr. 1 bokstav a. Her er med andre ord Parisavtalens temperaturmål allerede satt i sammenheng med klimamålet for 2050 og reflektert i klimaloven. Jeg ser ikke behov for ytterligere lovfesting.

Klimaloven § 5 første ledd bokstav a og b oppstiller noen grunnleggende kvalitetskrav til utformingen av klimamål, blant annet at de skal være bestemt på beste vitenskapelige grunnlag (jf. lovens forarbeider). Bestemmelsen er i tråd med systemet i Parisavtalen, som innebærer at partene hvert femte år melder inn nasjonalt fastsatte bidrag.

Klima- og miljødepartementet har i Prop. 107 L (2022-2023) lagt opp til å justere klimalovens måltall i lys av Regjeringens beslutning om å oppjustere ambisjonsnivået og melde inn nytt nasjonalt fastsatt bidrag under Parisavtalen. Bakgrunnen for at lovendringen fremmes, er at Norges internasjonale forpliktelse under Parisavtalen ikke korresponderer med klimamålet som er lovfestet i klimaloven. Regjeringen har ikke sett behov for å foreslå eller utrede andre endringer i klimaloven nå.

Spørsmål nr. 3:

Vil regjeringen legge frem en stortingsmelding om en ny og oppdatert Klimaplan som viser hvordan klimamålet i 2030 skal nås, og når forventer statsråden å legge denne frem for Stortinget?

Svar på spørsmål nr. 3:

Norge har meldt inn til FN under Parisavtalen at vi skal redusere klimagassutslipp med 55% innen 2030 sammenlignet med 1990. Regjeringen jobber systematisk med å følge opp og sikre fremgang med konkrete virkemiddel som vil gi utslippskutt. Klimastatus og -plan (Grønn bok) blir lagt fram årlig og sammenfatter regjeringens plan for å nå målet for 2030.

I tillegg vil regjeringen legge fram en stortingsmelding om klima for perioden etter 2030. Klimapolitikken blir utviklet og styrket over tid. Stortingsmeldingen vil bygge videre på klimapolitikken med et perspektiv mot 2035 og vil inneholde virkemiddel som også støtter opp under målene for 2030, og for 2050, da Norge skal være et lavutslippssamfunn.

Spørsmål nr. 4:

Ved innmelding av et forsterket mål under Parisavtalen i november 2022 skriver Regjeringen at NDC-en «will be presented to Parliament for its consideration» (s.2). Forslaget om endring av klimaloven § 3 er regjeringens oppfølging av dette. Stipendiat, Ane Sydnes Egeland, ved juridisk fakultet ved UiO skriver til komiteen at det er forskjell på å 1) oppdatere en lov for å forhindre at loven blir utdatert i lys av en endret internasjonal forpliktelse, og 2) å ta stilling til om man samtykker til den nye internasjonale forpliktelsen, og hvis ja, samtidig endre loven. Hva er statsrådets vurdering av dette? Krever den folkerettslige forpliktelsen som ligger til grunn for lovendringen, Stortingets samtykke etter grl. § 26, annet ledd, eller mener statsråden at vedtakelsen i Stortinget er en formalitet?

Svar på spørsmål nr. 4:

Etter Grunnlovens § 26 annet ledd skal Stortinget samtykke til traktater som er særlig viktige. En traktatendring av særlig viktighet kan for eksempel utløse behovet for Stortingets samtykke gjennom en samtykkeproposisjon. I Prop 115S (2015-2016) samtykket Stortinget til ratifikasjon av Parisavtalen, inkludert avtalens bestemmelser om innmelding av nasjonalt fastsatte bidrag og oppdatering av disse hvert femte år. Ifølge Parisavtalen er partene folkerettslig forpliktet til å ha et nasjonalt bestemt bidrag (artikkel 4.2). Dette skal være basert på partens høyeste mulige ambisjon og progresjon fra forrige bidrag (artikkel 4.3) og det skal meldes inn et nasjonalt bestemt bidrag hvert femte år (artikkel 4.9). Partene til Parisavtalen er ikke folkerettslig forpliktet til å *nå* de nasjonalt bestemte bidragene, men er folkerettslig forpliktet til å *ha* et nasjonalt bestemt bidrag med sikte på å nå bidraget. At denne regjeringen og tidligere regjering har meldt inn oppdaterte nasjonalt bestemte bidrag til Parisavtalen er en direkte oppfølging av bestemmelser i Parisavtalen som Stortinget samtykket til i 2016, og ikke traktatendringer eller inngåelse av nye folkerettslige forpliktelser som utløser behov for å fremme en ny samtykkeproposisjon etter Grunnlovens § 26 annet ledd.

For regjeringen var det viktig å presisere i innmeldingen til FN av oppdatert mål under Parisavtalen at det kunne komme endringer i målet som følge av Stortingets vurdering. Grunnen var ikke at innmeldingen krevde Stortingets samtykke etter Grunnlovens § 26, men fordi regjeringen mener det er viktig og riktig at Stortinget er involvert i diskusjonen om Norges klimamål under Parisavtalen, og lovfesting av Norges klimamål for 2030.

Spørsmål nr. 5:

Komiteen viser til «Dokument nr. 15:2101 (2022-2023) og Dokument nr. 15:2195 (2022-2023), begge besvart av Espen Barth Eide. Statsråden skriver at «EU-samarbeidet vil kunne ta Norge både lenger og kortere enn til 55 prosent. For det tilfellet at EU-samarbeidet ikke skulle ta Norge helt til 55 prosent vil Norge måtte ta i bruk markedssamarbeid under Parisavtalen artikkel 6 for å gjøre opp for det som måtte mangle på oppfyllelsen av Norges 2030-mål under Parisavtalen. Statsråden skriver videre at «usikkerhet om oppgjørsreglene skaper et behov for et forbehold om bruk av Parisavtalens artikkel 6, som må forstås som et mulig behov for kjøp av utslippsreduksjoner fra land utenfor det europeiske samarbeidet.

- a. Kan statsråden utdype hva som menes med forbeholdet «dersom EU-samarbeidet ikke skulle ta Norge helt til 55 prosent...»? Har statsråden en vurdering av hvorfor dette forbeholdet ikke fremgikk av tidligere proposisjoner knyttet til Klimaloven, herunder Prop. 77 L (2016-2017) eller Prop. 182 L (2020-2021), og kan han utdype hvorfor dette forbeholdet fremgår i proposisjonen nå?*
- b. Statsråden bekrefter i dokument nr. 15:2195 (2022-2023) at ved innmeldingen av de to tidligere 2030-målene var forbeholdet om art. 6 knyttet til andre forhold. Verken i Prop. 77 L (2016-2017) eller Prop. 182 L (2020-2021) refereres det til usikkerhet om oppgjørsregler. Ved innmelding av det forsterkede målet for Norge i februar 2020 var det eksempelvis usikkert hvor mye EU ville forsterke sitt mål, og Norge tok dermed forbehold om «bruk av Parisavtalens Artikkel 6 for å oppfylle den delen av det norske målet som ikke oppfylles gjennom klimasamarbeidet med EU.» Forbeholdet om å ta i bruk klimakvoter i land utenfor EU var knyttet til den delen av klimaforpliktelsene som oversteg det evt. nye klimamålet til EU. I etterkant har EU meldt inn 55 % utslippskutt innen 2030 sammenliknet med 1990. Er statsråden enig i denne forståelsen?*
- c. Når oppgjørsreglene for 2021-2030 i EU er avklart, kan det eksempelvis oppstå en situasjon der Norge krediteres for 40 % kutt, 48 % kutt, 51 % kutt eller liknende. Betyr forbeholdet at all øvrige klimakutt kan oppfylles ved bruk av markedssamarbeidet under Parisavtalen art. 6, eller relaterer forbeholdet seg til en øvre/nedre grense? Hva må til for at forbeholdet kan påberopes?*
- d. Enkelte høringsaktører har foreslått at Stortinget bør presisere ytterligere hvordan dette forbeholdet skal forstås for å unngå at adgangen til å benytte seg av fleksible mekanismer tolkes til å være større enn i dag. Hva er statsrådets vurdering av et slikt forslag, og har statsråden noen tanker om hva som bør inngå i en slik presisering?*

Svar på spørsmål nr. 5:

I spørsmålet vises det til mine svar i forbindelse med «Dokument nr. 15:2101 (2022-2023) og Dokument 15:2195 (2022-2023)». Det er ikke kommet ny informasjon av materiell betydning for disse saksforholdene siden mai i år. Det er som tidligere påpekt særlig to forhold som endret seg fra den forrige regjeringen la frem sine lovforslag til vi fremmet Prop. L 107 (2022-2023). Regelverket for Parisavtalens Artikkel 6 ble vedtatt under klimatoppmøtet i Glasgow i november 2021, og EU har meldt inn et forsterket mål om å redusere utslippene med minst 55% i desember 2020 og siden utarbeidet et tilhørende lovverk. I den forrige formelle

innmeldingen til FN av Norges klimamål i 2020 under regjeringen Solberg tok Norge samme forbehold om bruk av artikkel 6 som i innmeldingen under regjeringen Støre.

Svar på spørsmål nr. 5 a:

Før det i Glasgow i november 2021 ble vedtatt regelverk for Parisavtalens Artikkel 6 var det ikke opplagt at samarbeidet med EU ville kunne følge systemet for bokføring under bestemmelsen. Det vedtatte regelverket gir nå en god ramme for bokføring av slikt samarbeid mellom parter med hvert sitt mål (NDC). Denne bokføringen krever oppgjørsregler, det vil si nærmere regler for hvordan utslippsreduksjoner som følge av tiltak utløst av EU-samarbeidet skal fordeles mellom Norge og EU. Oppgjørsreglene gjør at utslippskuttene bokføres korrekt opp mot Parisavtalen og motvirker dobbelttelling av utslippsreduksjoner. Innretting av oppgjørsreglene er et spørsmål som vil ta tid å få avklart, blant annet fordi begge land må ta stilling til mer detaljerte bokføringsregler i tråd med Glasgow-regelverket. Vi har erfaring med at det tok flere år å lande reglene for tilsvarende samarbeid med EU under Kyotoprotokollen knyttet til det europeiske kvotesystemet, hvor samarbeidet både var mindre omfattende og hadde enklere regler enn det legges opp til under Parisavtalen.

Svar på spørsmål nr. 5 b:

Jeg viser til mitt svar til Stortinget i forbindelse med Dokument 15:2195 (2022-2023) og redegjørelsen jeg har gitt der.

Svar på spørsmål nr. 5 c:

Forbeholdet er knyttet til en situasjon hvor Norge ikke når helt til 55% gjennom samarbeidet med EU, det vil si når vi – på basis av tall fra det norske utslippsregnskapet og hensyntatt eventuell flyt av klimakvoter mellom EU og Norge – ikke kan si at Norge har redusert utslippene med fullt 55 prosent fra 1990 til 2030. For den delen som mangler på måloppnåelse vil Norge da være avhengig av å skaffe ytterligere kvoter under Artikkel 6 for å dekke inn underskuddet og oppfylle vårt mål under Parisavtalen.

Alternativet til en slik anskaffelse av kvoter under Artikkel 6 vil være at Norge ikke klarer å oppfylle sitt klimamål under Parisavtalen. Jeg opplever det ikke som meningsfylt å snakke om øvre eller nedre grense i en slik sammenheng. Som påpekt i svaret på spørsmål 4 er ikke partene i henhold til Parisavtalen folkerettslig forpliktet til å nå målene de har meldt inn til FN. Følgelig har avtalen heller ikke regler knyttet til volum på eller typer av kvoter som landene kan bruke til å oppfylle målene.

Svar på spørsmål nr. 5 d:

Vi legger opp til å gjennomføre tiltakene som er nødvendige for å realisere målene i de ulike pillarene som omfattes av samarbeidet med EU. Hvis summen av våre egne bokførte

utslipp/opptak og de utslippsreduksjoner vi eventuelt kjøper i Europa som ledd i klimasamarbeidet med EU ikke er tilstrekkelig til at vi realiserer et kutt på minst 55% fra 1990 til 2030, er vår eneste mulighet til å oppfylle Norges innmeldte Parismål å skaffe de nødvendige kvotene gjennom kjøp av kvoter utenfor Europa under Artikkel 6. Alternativet til kvotekjøp under Artikkel 6 er i en slik situasjon altså at vi ikke klarer å nå 2030-målet under Parisavtalen.

Jeg har i et slikt perspektiv vanskelig for å se hvordan en eventuell presisering knyttet til volum skulle utformes og operasjonaliseres på en meningsfull måte.

Spørsmål nr. 6:

I klimalovens paragraf 5 første ledd står det: "For å fremme omstilling til et lavutslippssamfunn, jf. § 4, skal regjeringen i 2020 og deretter hvert femte år legge fram for Stortinget oppdaterte klimamål." Norge forsterket sitt klimamål i 2020 med påfølgende justering av klimalovens paragraf 3 i 2021 for å samsvare måltallene under Parisavtalen. Nytt forsterket mål ble meldt inn til FN i november 2022 med en påfølgende proposisjon til Stortinget som nå ligger til behandling. Slik lovteksten står nå skal regjeringen legge fram et oppdatert mål i 2025.

- a. Tolker regjeringen lovteksten dithen at Stortinget kan forvente enda en ny proposisjon innen 2025 som stadfester et oppdatert klimamål?*
- b. Har regjeringen planer om å melde inn nytt, forsterket klimamål til FN før 2025, og vil i så fall det nye målet legges fram for Stortinget for behandling før det meldes inn til FN?*

Svar på spørsmål nr. 6:

Klimalovens § 5 sier at regjeringen skal legge frem oppdaterte klimamål for Stortinget hvert femte år. Formatet på hvordan dette skal gjøres følger verken av lovteksten eller lovens forarbeider, og det er ikke et krav om at dette skal gjøres gjennom lovendring. I 2020 ble dette gjort gjennom den forrige regjeringens klimalovrapportering i budsjettproposisjonen (Prop. 1 S (2020–2021)), i delkapittel 12.2.1.

Klimaloven lovfester klimamål for 2030 og 2050. Grunnen til at det har vært flere endringer i klimaloven de siste årene er at både klimamålet for 2030 og 2050 er oppdatert, og det har da vært behov for en lovendring. Disse endringene i loven har altså ikke skjedd som følge av klimalovens § 5, men fordi det har vært hensiktsmessig å ha samsvar mellom de politisk vedtatte klimamålene for 2030 og 2050 og de som er lovfestet i klimaloven.

I 2025 er Norge etter Parisavtalen forpliktet til å melde inn et nytt nasjonalt bidrag under Parisavtalen for perioden etter 2030 – det vil si et klimamål som har en annen tidsramme enn de lovfestede klimamålene. Klimaloven stiller ikke krav til at dette målet skal lovfestes.

Regjeringen vil involvere Stortinget i fastsettelsen av det nye klimamålet under Parisavtalen.

Spørsmål nr. 7:

Mener statsråden at forslag om etterfølgende endring av klimaloven er en tilfredsstillende måte å involvere Stortinget i fastsettingen av Norges klimamål?

Svar på spørsmål nr. 7: Ane

Stortinget er jevnlig involvert i utviklingen av klimamålene og klimapolitikken, blant annet gjennom de årlige statsbudsjettene og klimastatus- og plan. Som beskrevet i spørsmål 4 har Stortinget samtykket til ratifikasjon av Parisavtalen, og dermed også oppfølgingen av den. Regjeringen har informert Stortinget i ulike sammenhenger, blant annet gjennom budsjettproposisjonene, om utvikling og oppdatering av norsk klimamål under Parisavtalen.

Spørsmål nr. 8:

EU, Island og Norge ble i 2019 enige om å samarbeide om å oppfylle våre respektive klimamål under Parisavtalen. Da forpliktet Norge seg til å samarbeide med EU om å redusere utslippene med 40% innen 2030 sammenlignet med 1990. Siden da har både Norge og EU forsterket sine klimamål. En oppdatering av klimaregelverket er under behandling i EU, og Støre-regjeringen har sagt at de ønsker å fortsette samarbeidet med EU. Det er forventet at Norge vil få et mål om å kutte utslipp i ikke-kvotepliktig sektor med 50%. EU-kommisjonen foreslår også å gå vekk fra netto-null målet i LULUCF regelverket, og i stedet ha et mål om å øke nettoopptaket i skog- og arealbrukssektoren samlet i EU til 310 Mt-CO₂-e i 2030. Dette vil kunne føre til at enkeltland får tildelt et mål om opptak i LULUCF som samlet gir summen 310 Mt-CO₂-e. Siden Norge har mye skog er det forventet at vi vil få et relativt høyt mål. Kan statsråden redegjøre for hva som er status for forhandlingene rundt ESR og LULUCF, og når vi kan forvente at dette legges fram for Stortinget?

Svar på spørsmål nr. 8:

Klimaavtalen med EU fra 2019 innebærer at Norge tar del i EUs klimaregelverk fra 2021 til 2030. Klimaavtalen knytter oss til det tidligere regelverket om 40 prosent utslippsreduksjon innen 2030. Som følge av at EU har forsterket klimamålet sitt, har EU revidert klimaregelverket som skal sikre at EU greier å nå målet. Regjeringen ønsker å videreføre klimasamarbeidet med EU og arbeider ut fra at vi også skal oppfylle vårt forsterkede mål under Parisavtalen i samarbeid med EU. Norge er i dialog med EU om på hvilke vilkår de ulike delene av klimaregelverkets skal gjøres gjeldende for Norge. Innlemmelse av EU-regelverket i EØS-avtalen forutsetter Stortingets samtykke. Det er for tidlig å si når saken kan legges frem for Stortinget. Når det gjelder EU-reglene om kvotesystemet vises til svaret på spørsmål nr. 1.

Spørsmål nr. 9:

I Prop. 107 L oppgir Regjeringen at ved fastsetting av klimamålet for 2030 legges det til grunn at CO₂-opptaket og klimagassutslippet fra skog- og arealbrukssektoren ikke inkluderes i referanseåret 1990. Men utslipp og opptak fra skog- og arealbrukssektoren som er addisjonelle, regnes med i vurderingen av måloppnåelse. Kan statsråden redegjøre for:

- a. Hva menes med "addisjonelle" utslipp og hvordan skal dette regnes?*
- b. Hva vil være referanseåret for de addisjonelle utslippene?*
- c. Hvilke konsekvenser vil det ha for Norges rapportering av klimagassutslipp overfor EU og FN at addisjonelle utslipp og opptak fra skog- og arealbrukssektoren skal regnes inn?*

Svar på spørsmål nr. 9:

Prinsippet om at addisjonelle utslipp og opptak kan regnes med i vurderingen av måloppnåelse gjelder bare for Norges mål under Parisavtalen, og ikke for Norges forpliktelser i henhold til klimaavtalen med EU. For sistnevnte er det regnereglene i EU-regelverket som gjelder.

Det er flere mulige måter å regne inn addisjonelle utslipp og opptak, og det er ennå ikke bestemt hvilke detaljerte regnemåter som skal gjelde for norsk rapportering opp mot Parisavtalen. Med addisjonelle utslipp og opptak er det likevel klart at vi ikke regner inn det samlede nettoopptaket fra norsk skog- og arealbruk i 2030, inkludert den kjente og forventede effekten av at norsk skog fortsatt vokser på grunn av skogplanting etter andre verdenskrig. Norge har informert om vår tilnærming da vi meldte inn vårt mål under Parisavtalen og EU er også kjent med at vi har en annen tilnærming enn EU. Norge må sikre at vår rapportering skjer i tråd med det med vi har meldt inn og at det skjer uten noen dobbelttelling av utslipp og opptak, blant annet ved at vi sikrer konsistens med EUs rapportering til FN.

Spørsmål nr. 10:

I Hurdalsplattformen sier regjeringen at de skal "Kutte norske utslipp med 55 prosent mot 2030 sammenlignet med 1990, som et delmål på veien mot netto nullutslipp i 2050. Utslippsmålet gjelder hele økonomien, inklusive kvotepliktig sektor." Dette er av regjeringen omtalt som "omstillingsmålet". I Grønn bok for 2023 (Regjeringens Klimastatus og -plan, særskilt vedlegg til Prop. 1 S (2022-2023), s. 59) presiserer regjeringen videre at "Det norske omstillingsmålet, klimaforpliktinga under FN og avtala med EU supplerer kvarandre". Kan statsråden tydeliggjøre hvordan omstillingsmålet forholder seg til det innmeldte målet til FN om 55% kutt innen 2030 sammenlignet med 1990, og presisere hvor stor andel av utslippskuttene som skal tas på norsk territorium?

Svar på spørsmål nr. 10:

Omstillingsmålet er et nasjonalt klimamål for 2030 ved siden av klimamålet for 2030 som er innmeldt til FN under Parisavtalen. Omstillingsmålet innebærer utslippskutt i Norge. Klimamålet for 2030 som er innmeldt til FN under Parisavtalen inneholder ingen forutsetning om at utslippsreduksjonene skal gjøres i Norge. Jeg viser til det som står om omstillingsmålet i Meld. St. 2 (2021–2022) kapittel 3.6.4, blant annet følgende:

«Som et delmål på veien mot netto nullutslipp og lavutslippssamfunnet har regjeringen satt et omstillingsmål for hele økonomien i 2030. Dette er formulert i regjeringsplattformen som et mål om å kutte norske utslipp med 55 prosent sammenlignet med 1990. Det innebærer at regjeringen har et nasjonalt mål om å omstille både kvotepliktig og ikke-kvotepliktig sektor. Hensikten er at hele det norske næringslivet skal omstille seg i retning lavutslippssamfunnet.

(...)

Det norske omstillingsmålet og våre innmeldte internasjonale mål supplerer hverandre. Målet fra Hurdalsplattformen vil ikke meldes inn som nytt mål under Parisavtalen, eller lovfestes i klimaloven. Flere EU-land har tilsvarende egne nasjonale klimamål for utslippskutt og er samtidig del av et felles system for å oppnå internasjonale klimaforpliktelser, slik tilfellet også vil være for Norge.»

Omstillingsmålet er nærmere omtalt i Meld. St. 2 (2021-2022) Revidert nasjonalbudsjett 2022.

Vårt innmeldte mål under Parisavtalen tar høyde for samarbeid med andre land. Vi vet ikke sikkert om samarbeidet med EU vil ta oss helt til en reduksjon på 55%. Under dette samarbeidet vil det være kvoteflyt mellom Norge og EU knyttet til det europeiske kvotesystemet, og potensielt også knyttet til de andre to pillarene. Kvoteflyten må reflekteres i oppgjøret under Parisavtalen, noe som ikke vil være tilfelle mht. omstillingsmålet.

Med hilsen

Espen Barth Eide